

عنوان مقاله:

بررسی تاثیر پخش سیلاب بر پوشش سطح خاک، وضعیت و گرایش مراتع خشک و نیمه خشک مطالعه موردی: آبخوان گربایگان

محل انتشار:

اولین کنفرانس ملی راه کارهای دستیابی به توسعه پایدار (کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست) (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 4

نویسندگان:

سیده خدیجه مهدوی - دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور

مهشید سوری - دانشکده منابع طبیعی دانشگاه ارومیه

خلاصه مقاله:

مراتع نواحی خشک و نیمه خشک ایران، در مجموع نظام های زیستی حساس و شکننده ای هستند که در معرض عوامل مختلف از جمله تغییرات اقلیمی به خصوص بارندگی، بی نظمی های درجه حرارت، بارش و توزیع نا مناسب آن قرار گرفته اند. در چنین شرایطی وقوع خشکسالی ها و بروز سیلاب های مخرب همیشه محتمل و قابل انتظار است. در عرصه های مرتعی تاثیر سیلاب های مخرب به ویژه در شرایط خشکسالی همیشه توأم با خسارت بوده و آثار این پدیده زمانی تشدید می شود که شرایط مذکور طی چند سال متوالی تداوم داشته باشد و از طرف دیگر مقارن با فعالیت های نامناسب و بهره برداری غلط و بی رویه از این منابع گردد. مهار سیلابهایی که در بیشتر نواحی خشک و نیمه خشک جاری می گردد میتواند علاوه بر کاهش خسارت های ناشی از سیل، یکی از موارد مدیریتی جهت اصلاح و احیای مراتع به شمار آید. مشاهده آثار به جای مانده از روشهای جمع آوری باران و سیل در مناطق مختلف نشان از سابقه دیرین چاره اندیشی ایرانیان برای احیای مراتع دارد. هدف از این بررسی با توجه به اهمیت و جایگاه پخش سیلاب در احیا و اصلاح مراتع به عنوان یک فناوری جدید، بررسی و ارزیابی اثرات پخش سیلاب بر پوشش سطح خاک مرتع به عنوان عاملی موثر در جهت حفاظت خاک و همچنین وضعیت و گرایش مرتع است. این مطالعه در آبخوان گربایگان فارس انجام گردید و به منظور ارزیابی عوامل تشکیل دهنده پوشش سطح خاک شامل درصد پوشش تاجی، لاشبرگ و سنگ و سنگریزه 2 واحد نمونه در منطقه پخش سیلاب و 2 واحد نمونه در منطقه عدم پخش سیلاب شاهد انتخاب گردید. در هر واحد نمونه 2 ترانسکت موازی به شکل F مستقر نموده و در هر ترانسکت 10 پلات 1 متر مربعی مستقر شد، بطوریکه فاصله پلات ها از یکدیگر 2 متر و طول ترانسکت 50 متر بود که به فاصله 30 متری از یکدیگر قرار گرفتند. در مجموع در منطقه مورد بررسی، 60 پلات در داخل عرصه پخش سیلاب و 20 پلات در منطقه شاهد عدم پخش سیلاب، به صورت سیستماتیک، تصادفی مورد بررسی قرار گرفت. برای تعیین وضعیت مرتع از روش چهار فاکتوری استفاده گردید. گرایش مرتع نیز از روش سازمان جنگلبانی آمریکا موسوم به ترازوی گرایش تعیین شد. نتایج حاصل از این بررسی نشان می دهد در اثر عملیات پخش سیلاب پوشش سطح خاک افزایش داشته و همچنین وضعیت و گرایش آن بهبود یافته است. این امر نشان دهنده آنست که شیوه پخش سیلاب میتواند یکی از راهکارهای مدیریتی موثر جهت اصلاح و احیای مراتع خشک و نیمه خشک تلقی گردد. لذا به منظور ارزیابی اقتصادی، مقایسه این روش با سایر روشهای اصلاح و احیای مراتع خشک و نیمه خشک، توصیه می شود.

کلمات کلیدی:

پخش سیلاب، مرتع، پوشش گیاهی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/196560>

